

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/345/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614219702
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2016:7614219702.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Radoslav BALÁŽ v právnej veci mal. S. V., K.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, pracovisko Levoča, dieťa rodičov: matky Q. V., K.. XX.XX.XXXX, O. X. D. XXXX/X, J. a otca I. F., K.. XX.XX.XXXX, O. Q., S. X, o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

M e n í sa rozsudok Okresného súdu sp.zn. 11P/82/2012 - 36 zo dňa 11.09.2013 vo výroku o výživnom zo strany otca na mal. S. a to tak, že sa z v y š u j e výživné zo strany otca na mal. S. za obdobie od 01.12.2014 do 29.02.2016 na sumu 60,- EUR mesačne a za obdobie počnúc od 01.03.2016 do budúca na sumu 70,- EUR mesačne, ktoré výživné je otec p o v i n n ý uhrádzať k rukám matky, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred.

Zaostalé výživné zo strany otca na mal. S. za obdobie od 01.12.2014 do 31.05.2016 v celkovej výške 960,- EUR je otec povinný uhrádzať k rukám matky v mesačných splátkach po 27,- EUR spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia, čo i len jednej z nich.

Súd návrh matky v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka návrhom zo dňa 26.11.2014, doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.11.2014 žiadala, aby súd zvýšil výživné zo strany otca na mal. S. zo sumy 50,- EUR mesačne na sumu 150,- EUR mesačne, splatnú vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred.

Tento svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 23.10.2013 č.k. 11P/82/2012 - 36 bol otec maloletej zaviazaný prispievať na jej výživu mesačne sumou 50,- EUR k rukám matky. Od tejto úpravy výživného uplynulo viac ako tri roky a za túto dobu sa podstatne zmenili pomery. Maloletá navštevuje materskú škôlku, úmerne jej veku sa zvýšili aj náklady na jej výživu, ošatenie a iné potreby. Okrem súdom určenej sumy otec maloletej neposkytuje žiadne finančné a vecné plnenia. Matka je momentálne nezamestnaná a poberá zo sociálnej poisťovne sumu 201,- EUR a prídavky na maloletú.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca (toho cestou dožiadaneho súdu), výsluchom poverenej zamestnankyne kolízneho opatrovníka a tiež oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a pripojených spisov, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

Matka vo svojej výpovediach uviedla, že návrh podala preto, lebo dcéra nastúpila do škôlky a tým sa zvýšili náklady. Býva s maloletou dcérou v byte, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve a ktorý nadobudla darom od svojej matky. Spolu s nimi tam býva aj jej mama, ktorá je plne invalidná a poberá invalidný dôchodok vo výške 281,- EUR mesačne. V čase svojej prvej výpovede bola (matka maloletej) bez príjmu a vo vybavovaní mala dávku v hmotnej núdzi 156,- EUR mesačne. Poberala len prídavok na dcéru a náhradné výživné. Predtým bola 3 roky na materskej s dcérou a poberala rodičovský príspevok a podporu v nezamestnanosti posledný polrok. Od mája 2015 bola bez príjmu. Pri jej poslednej účastníckej výpovedi už uviedla, že je zamestnaná. Okrem mal. S. nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť. Výdavky tvoria poplatky za bývanie v sume 110 Eur, inkaso v sume 34 EUR, náklady na dcéru, ktorá začala navštevovať materskú školu tvoria suma 10,-- EUR školné, a suma 23,-- EUR stravné. Náklady na stravu v domácnosti sú doma 50,- - 60,- EUR. Otec na dcéru uhrádza nepravidelne výživné. Pri jej poslednej účastníckej výpovedi uviedla, že za uplynulé obdobie od 01.12.2014 do dňa rozhodovania súdu jej otec uhradil výživné len po 50,--EUR za mesiace máj 2015, jún 2015 a júl 2015. Opätovne na neho podala trestné oznámenie, o ktorom bolo rozhodnuté trestným rozkazom sp.zn. 3T/5/2016 - 71. Dcére nad rámec bežného výživného neprispieva.

Otec vo svojej výpovedi uviedol, že s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí a to z dôvodu, že v čase, kedy podával účastnícku výpoveď bol nezamestnaný a nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Uviedol, že si hľadá prácu. Od svojho posledného zamestnávateľa, u ktorého bol zamestnaný na dohodu a to v spoločnosti J..T..D., W..Y..R.. v Pezinku, kde pracoval ako skladník päť rokov, dostal výpoveď, nakoľko nebolo toľko roboty. Jeho čistý mesačný príjem bol 200,- EUR, iný príjem nemal. Okrem mal. S. má vyživovaciu povinnosť k mal. K. F., nar. 08.08.2008 a mal. E. S., nar. 12.08.2014. Na výživu mal. Nikoly prispieva sumou 50,- EUR, čo má určené Okresným súdom v Pezinku a na výživu mal. E. sumou 50,- EUR a túto sumu zasiela dobrovoľne. Býva v ubytovni so svojimi rodičmi, v ktorej jeho mama platí za ubytovanie štyroch ľudí 400,- EUR mesačne. On svojej mame dával za ubytovanie a stravu 50,- EUR mesačne, avšak v čase podania tejto účastníckej výpovede jej už neposkytol žiadnu čiastku, nakoľko nemal žiaden príjem. Nevlastní žiaden majetok, má pôžičku z Providentu vo výške 700,- EUR, ktorú si zobral v r. 2010 na Vianoce a za ktorú jeho rodičia kupovali nábytok, ktorú teraz mesačne spláca po 20,- EUR. Potvrdil, že na mal. S. nezaplatil výživné, pričom v čase tejto jeho účastníckej výpovede podľa jeho vyjadrenia mal dlh na výživnom za štyri mesiace, výživné nezaplatil z dôvodu, že jeho syn E. má zdravotné problémy a to problém s rukou od narodenia, potrebuje lieky, chodí na rehabilitačný pobyt, ktorý nehradí poisťovňa. Tiež poukázal na to, že maloletej Karin doniesol veci na oblečenie, ale matka mu ich vrátila s tým, že ich nepotrebuje. S dcérou sa nestretáva, nakoľko jej povedala, že mal zomrieť pri autonehode. On matke aj telefonoval, ale táto mu nedvihala a ani neodpisovala. maloletú Karin videl asi pred dvomi rokmi a to len cez okno. Matka maloletej ho obviňuje z toho, že je konateľom firmy, v ktorej pracoval, čo však nie je pravda.

Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 11P/82/2012 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu 11P/82/2012 - 36 zo dňa 11.09.2013 bolo konanie o určenie otcovstva zastavené, mal. S. bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec súd zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 50,- EUR mesačne, počnúc od 12.09.2011. Zároveň mu umožnil splácať dlžné výživné v celkovej výške 1.181,67 EUR v mesačných splátkach po 30,- EUR spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok, v prípade neuhradenia, čo i len jednej z nich. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že tak rozhodol po tom, čo mal preukázané, že matka maloletej bola na materskej dovolenke a jej jediným príjmom bol rodičovský príspevok v sume 199,60 EUR a rodinné prídavky a otec maloletej bol zamestnaný v spoločnosti J..T..D.. W..Y..R.. Pezínok, kde pracoval na základe Dohody o vykonaní práce s priemerným čistým mesačným zárobkom za obdobie od mája až do júla 2013 vrátane v sume 77,76 EUR. V tom čase otec maloletej žil so svojou priateľkou v podnájme, za ktorý mali uhrádzať sumu 180,- EUR.

Pokiaľ ide o súčasné pomery rodičov mal. dieťaťa, matka v čase podania návrhu bola nezamestnaná a to až do dňa 21.09.2015, kedy sa zamestnala, na základe Pracovnej zmluvy na obdobie do 30.06.2016 na S. T. B. Y. ako upratovačka a vrátnička. Do uvedeného obdobia bola podľa správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny poberateľkou dávky v hmotnej núdzi počnúc od 01.05.2015 a to vo výške 156,40 EUR mesačne a tiež prídavku na dieťa vo výške 23,52 EUR mesačne. Predtým podľa správy UPSVaR jej mala byť vyplácaná dávky v nezamestnanosti vo výške cca 200,--EUR mesačne, posledne za mesiac apríl 2015. Na mal. S. jej bolo takisto vyplácané náhradné výživné vo výške 50,- EUR mesačne. Podľa potvrdenia jej terajšieho zamestnávateľa matka za obdobie od septembra 2015 do januára 2015 vrátane dosiahla celkový príjem v sume 1.738,54 EUR, čo na mesiac v priemere predstavuje sumu 347,71 EUR.

Matka uhrádza náklady na bývanie vo výške 33,12 EUR mesačne ako SIPO a tiež nájomné vo výške 120,30 EUR mesačne, čo vyplynulo z potvrdenia Stavebného bytového družstva. Podľa správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, pracovisko Levoča naposledy zo dňa 02.06.2016, v minulosti poberala aj osobitný príspevok vo výške 63,07 EUR mesačne a má vyživovaciu povinnosť len k mal. S.. Q.. S. podľa tejto správy navštevuje Materskú školu v J., kde na začiatku školského roka bola zvýšené výdavky spojené so zabezpečením školských potrieb a pomôcok. Spolu šlo o náklad vo výške cca 150,- EUR. Matka t.č. uhrádza dcére stravné vo výške 24,- EUR mesačne a školné v sume 10,- EUR mesačne. Podľa potvrdenia Obvodného oddelenia PZ v J. PU: 469/2016 matka dňa 20.4.2016 opätovne urobila ústne oznámenia na otca maloletej o neplnení si vyživovacej povinnosti z jeho strany, čím mu podľa tohto oznámenia mal vzniknúť dlh vo výške 200,-EUR. Toto oznámenie bolo podľa upovedomenia Obvodného oddelenia PZ, ČVS: R.-V.-R.-XX/XXXX-I. z 21.4.2016 odstúpené odborom kriminálnej polície OR PZ Poprad.

Otec maloletej bol v čase podania návrhu matky zamestnaný na Dohodu o vykonaní práce v spoločnosti J..T..D.. W..Y..R.. Pezinok a to až do 10.11.2015. Podľa správ tohto jeho zamestnávateľa bol k uvedenému dňu ukončený s ním pracovný pomer dohodou, pričom za obdobie od apríla 2014 do apríla 2015 vrátane, podľa potvrdenia tohto zamestnávateľa, dosiahol celkový čistý príjem vo výške 651,07 EUR, čo v priemere na mesiac predstavuje sumu 50,08 EUR, za obdobie od januára 2015 do novembra 2015 vrátane čistý príjem vo výške 594,34 EUR, čo v priemere na mesiac činí 54,03 EUR. Podľa účastníckej výpovede otca však tento u tohto zamestnávateľa dosahoval priemerný príjem vo výške 200,- EUR mesačne. Od 16.03.2016 je otec zamestnaný v spoločnosti W. W..Y..R.. O. a to v trvalom pracovnom pomere na dobu určitú do 31.07.2016, kde za mesiac marec 2016 dosiahol čistý príjem vo výške 184,78 EUR a za mesiac apríl vo výške 344,31 EUR. Podľa správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok menovaný nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a to od 22.05.2002. Zároveň podľa správ Sociálnej poisťovne mu nie sú vyplávané ani žiadne dávky, vypláčané touto inštitúciou.

Podľa trestného rozkazu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 3T/5/2016-71 zo dňa 13.1.2016 bol otec maloletej uznaný za vinného z prečinu zanedbávania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., nakoľko v dobe od marca 2015 do dňa rozhodnutia týmto trestným rozkazom neprispieval riadne a včas na výživu mal. S., na základe čoho za uvedené obdobie mu vznikol dlh na výživnom v sume najmenej 300,-EUR.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 EUR na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky je potrebné vyhovieť, avšak nie v takom rozsahu, ako to matka požadovala.

Od posledného rozhodovania vo veci došlo k podstatnej zmene pomerov oproti tým pomeroch, z ktorých vychádzal tunajší súd v rozsudku sp. zn 11P/82/2012 - 36 zo dňa 11.09.2013. Táto podstatná zmena pomerov nastala ako na strane maloletého dieťaťa, tak aj na strane otca maloletej.

Maloletá toho času navštevuje materskú školu. V prípade maloletej teda išlo o nástup na ďalší stupeň vzdelávania a s takýmto postupom vo vzdelávacom systéme maloletého dieťaťa sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na takéto dieťa. To sa dostáva na ďalší stupeň vývoja a to ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa aj jeho stravovacie potreby, tak aj mentálneho a v konečnom dôsledku aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady. V tejto súvislosti súd konštatuje, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo

vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Tiež je potrebné uviesť, že v § 78 ods. 3 Zákona o rodine je obsiahnutá tzv. valorizačná klauzula, ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napríklad z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného (zvýšenie), a preto súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného prihliadal aj na túto okolnosť. Takže už len táto okolnosť odôvodňovala oprávnenosť požiadavky na zvýšenie výživného pre maloletú.

Na druhej strane zvýšenie výživného musí mať podklad vo výrazne pozitívnej zmene pomerov nielen na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča a uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je vždy limitované aj možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine účinného od 1.4.2005 sa zaradili majetkové pomery povinného rodiča medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšírilo východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať. Nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Potencionálny príjem nie je ten, ktorý povinný skutočne zarobí, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce.

Na strane otca maloletej došlo od poslednej úpravy výživného k zmene pomerov, ktorá spočívala v náraste jeho príjmu, ktorý pri poslednej úprave dosahoval výšku cca 80,- EUR a t.č. u svojho predposledného zamestnávateľa dosahoval príjem vo výške cca 200,- EUR mesačne a v súčasnej dobe u jeho súčasného zamestnávateľa jeho mesačný príjem za mesiac apríl 2016 bol vo výške 344,31 EUR. Tiež, pokiaľ ide o nákladovú položku týkajúcu sa bývania, v rámci poslednej úpravy výživného uvádzal náklady na bývanie v sume 180,- EUR mesačne a t.č. tým, že je ubytovaný na ubytovni, tieto náklady uhradza len v sume 50,- EUR mesačne. Súd nevzal v úvahu splátky pôžičky vo výške 20,- EUR mesačne, ktoré podľa svojej účastníckej výpovede má otec splácať spoločnosti Provident, nakoľko túto použil na nákup vecí pre svojich rodičov a takéto konanie otca nemôže žiadnym spôsobom ísť na úkor výživného pre mal. dieťa, u ktorého má plnenie si vyživovacej povinnosti prednosť pred akýmikoľvek úhradami zo strany povinného rodiča, ktoré nie sú nevyhnutné na zabezpečenie jeho základných potrieb. Na druhej strane však súd musel vziať na zreteľ tú skutočnosť, že otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť a to k synovi E., takže pri zohľadňovaní výšky výživného musel brať zreteľ aj na túto zmenu pomerov na strane otca maloletej.

Otec súdu nepreukázal žiadne relevantné dôkazy o existencii objektívnych prekážok, (napr. jeho zdravotný stav, odmietnutie jeho prijatie do zamestnania viacerým zamestnávateľmi v priebehu jedného mesiaca, u ktorých sa uchádzal o prácu), ktoré by mu objektívne bránili nájsť vhodnú a dostatočne ocenenú prácu, z ktorej by mu plynul príjem, z ktorého by tak vedel zabezpečiť adekvátnu výživu pre všetky tri svoje maloleté deti, medzi iným aj k mal. S., vo vzťahu ku ktorej má zákonnú vyživovaciu povinnosť.

V tejto súvislosti súd, ako už bolo vyššie uvedené konštatuje, že žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať. Nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa

(§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), to dieťa, ktoré zatiaľ vzhľadom na svoj vek si nevie zabezpečiť svoju výživu samo. Pokiaľ povinný rodič, v tomto prípade otec, neprejavuje absolútne žiaden záujem o dieťa, a celková vylučná starostlivosť je len na rodičovi, v ktorého osobnej starostlivosti sa dieťa nachádza, potom povinný rodič musí rátať s tým, že táto absencia vo výchove dieťaťa, musí byť kompenzovaná aspoň primeraným finančným plnením.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, preto súd ustálil výšku výživného z jeho strany za obdobie od 01.12.2014 do 29.02.2016 na sumu 60,- EUR, keďže v tomto období pracoval len na dohodu o vykonaní práce, z ktorej mu plynul príjem vo výške cca 200,- EUR mesačne a počnúc od 01.03.2016, teda od mesiaca marec, kedy sa zamestnal u ďalšieho zamestnávateľa mu určil výšku výživného sumou 70,- EUR mesačne, na ktorú ho zaviazal prispievať k rukám matky mal. dieťaťa, a v prevyšujúca časti súd návrh matky zamietol.

Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletej, prihliadajúc na skutočnosť, že maloletá je v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, a teda táto osobná starostlivosť, ktorej sa maloletej takto nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, berúc do úvahy, že otec toho času má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, súd ustálil výšku výživného z jeho strany za obdobie od 01.12.2014 do 29.02.2016 na sumu 60,- EUR, keďže v tomto období pracoval len na dohodu o vykonaní práce, z ktorej mu plynul príjem vo výške cca 200,- EUR mesačne a počnúc od 01.03.2016, teda od mesiaca marec, kedy sa zamestnal u ďalšieho zamestnávateľa mu určil výšku výživného sumou 70,- EUR mesačne, na ktorú ho zaviazal prispievať k rukám matky mal. dieťaťa, a v prevyšujúca časti súd návrh matky zamietol.

Súd priznal uvedené výživné počnúc odo dňa 1.12.2014 t.j. odo dňa, ako to žiadala matka maloletej, t.j. mesiac nasledujúci po podaní jej návrhu, postupujúc podľa § 77 ods. 1 Zák. o rodine. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že sprísňujúca úprava možnosti priznať výživné, resp. zvýšené výživné pred dňom podania návrhu od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie, resp. zvýšenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie, resp. zvýšenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Relevantným dôvodom je najmä zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok, konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie) a pod. V danom prípade však súd takéto dôvody na strane matky na priznanie výživného prípadne pred podaním jej návrhu nezistil. V čase, od ktorého si uplatňovala návrh už relevantné zmeny pomerov na strane maloletej, a v konečnom dôsledku aj otca (zvýšenie jeho príjmu) nastali, takže bolo možné rozhodovať o navrhnutom zvýšení.

Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o zvýšení výživného na maloletú S. za obdobie od 01.12.2014 do 29.02.2016 na sumu 60,- EUR mesačne a počnúc od 01.03.2016 do budúca na sumu 70,- EUR mesačne, vznikol otcovi do dňa rozhodovania o tomto nároku nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.12.2014 do 31.05.2016, a to vo výške 960,- EUR, ktorý súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 27,- EUR pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia, čo i len jednej z nich.

Tento nedoplatok bol vyčíslený ako súčet sumy novourčeného výživného za mesiace december 2014 až február 2016 vrátane v sume 60,--EUR mesačne a za obdobie od mesiaca marec 2016 do mesiaca máj 2016 vrátane v sume 70,--EUR, čo spolu predstavovalo sumu 1.110,- EUR (60,--EUR mesačne x 15 mesiacov + 70,--EUR mesačne x 3 mesiace). Vzhľadom k tomu, že podľa vyjadrenia matky (uskutočnenej, či už pre súdom alebo v rámci zisťovania pomerov pred poverenou zamestnankyňou ÚPSVaR, ktorá následne uviedla túto skutočnosť v správe pre súdu) otec za uvedené obdobie od 01.12.2014 do 31.05.2016 uhradil výživné na dcéru celkov trikrát po 50,--EUR, súd od takto novourčeného výživného odrátal toto zaplatené výživné, a následne súd dospel k celkovej výške dosiaľ neuhradeného zaostaleho výživného zo strany otca v sume 960,--EUR (t.j. 1.110,--EUR - 3x50,--EUR).

Uvedené zaostalé výživné bolo takto vyčíslené k 31.05.2016, nakoľko splatnosť jednotlivých opakujúcich sa dávok výživného bola určená na 15. deň v tom - ktorom mesiaci vopred a teda splatnosť za mesiac jún 2016 v čase rozhodovania súdu o tomto nároku ešte nenastala.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a. / O.s.p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia toto rozsudku, cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov.)